

عوامل و موانع تهاجم فرهنگی

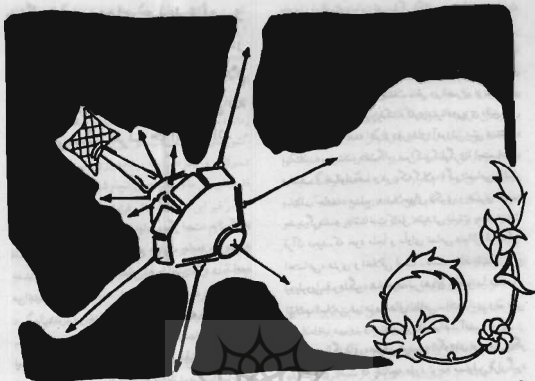
مطرح در بسیاری از وسایل ارتباط جمعی ایران و جهان می‌باشد، مسئله تهاجم فرهنگی غرب است. آنچه که جهان غرب راه هم اکنون بیش از هر چیز دیگر به وحشت انداخته است، حضور اسلام در صحنه‌های مختلف سیاسی، اجتماعی و اقتصادی و روند رو به رشد آن است. ایران اسلامی، اکنون در تمامی محافل جهانی با اقتدار تمام حاضر بوده و به دلیل اینکه، این حضور با تکیه بر قوانین و دستورات صریح قرآن و خط‌مشی ترسیم شده توسط بنیانگذار انقلاب اسلامی حضرت امام خمینی (ره) بر مبنای اصول مکتبی و اعتقادی می‌باشد دشمنان انقلاب را بر آن داشته است تا با تمسک به جدیدترین و پیشرفته‌ترین ابزار و وسایل از جمله «ماهواره»، به نیروی با ارزشهای فرهنگی حاکم بر مشرق زمین پرداخته تا شاید بتوانند با بهره‌گیری از این ترفند - تهاجم فرهنگی - ضربه‌ای بر بیکر نظام مقدس اسلامی ما وارد نمایند. تأثیر انقلاب اسلامی در میان ملل جهان و گرایش آنها به سوی اهداف انقلاب اسلامی، ارزشهای نهفته در نظام و پذیرش مواضع برحق ما در دفاع از حقوق ملتهای مظلوم و...، غرب را سخت نگران ساخته است و به همین دلیل، به استعاضه مختلف سعی در محدود کردن و ضربه زدن به شعاع حاصل از این موج توفنده را دارند. آنچه در شرایط حاضر، محور فعالیت غرب قرار گرفته تهاجم فرهنگی است. هدف آنها از این تهاجم - که در زمینه‌های فرهنگی، هنری، علمی و

تهاجم فرهنگی راسی توان یک پدیده ناپسند اجتماعی در عصر حاضر توصیف کرده که تحت عنوان انتقال فرهنگ و تمدن جهان غرب به دیگر کشورهای دنیا، در راستای اهداف پلید استعماری و قدرتهای بزرگ در سرزمینهای دیگر مطرح گردیده است.

البته، ناگفته نماند لایه تیز این تهاجم، متوجه جهان اسلام، خصوصاً ایران اسلامی است و در این ارتباط دولت‌مردان، صاحبان قلم، متفکرین مسائل اجتماعی و نیز هنرمندان، رسالت بسیار مهمی بر عهده دارند. این رسالت، پاسداری و حراست از آرمانها، شعائر و دست آوردهای عظیم فرهنگی ایران زمین است. حراست از سرزمینی که در طول حیات تاریخی خود، مهد تمدن و فرهنگ و پرستداری تحولات عظیم علمی و فرهنگی بوده است. و اینکه، در این برهه از زمان که ملت مؤمن و قهرمان ما می‌رود تا به عنوان الگو و اسوه در راه جهاد و عقیده به جهان بشریت معرفی گردد انتظار به مراتب بیشتری از این ملت فداکار می‌رود تا در برابر تهاجم فرهنگی، محکم و استوار ایستاده و به دفاع از کیان اسلامی برتیزد. از این رو، به افشای ماهیت تهاجم اخیر استکبار جهانی و راههای مقابله با آن، سعی می‌نماییم بررسی جامع و بسطی از این امر داشته باشیم.

تهاجم فرهنگی با ماهواره

موضوعی که بیش از هر چیز دیگر، این روزها سوز و

بود و دانست که با ایجاد کوچکترین خلاء در بافت و ساختار فرهنگی جوامع، زمینه برای تهاجمات فرهنگی بیگانگان مستعد می‌گردد.

تهاجم فرهنگی، به اشکال مختلف و با بهره‌گیری از امکانات و ابزار مختلفی تحقق می‌پذیرد؛ استکبار در طول تاریخ، گاه با اعزام هیئتهای بازرگانی، توریستی، مستشاران نظامی، کارشناسان اقتصادی - صنعتی، اجرایی پروژه‌های بزرگ عمرانی و... و گاه با ارسال کالاهای مختلف مصرفی، تولید و ارسال فیلمهای سینمایی مبتذل، امکان بهره‌برداری روزافزون از ویدئو، چاپ و نشر کتب مختلف، استفاده از رسانه‌های گروهی و آنالیزهای خبری - تبلیغی، ماهواره و... به قلب فرهنگ ملتها تاخته و بدین ترتیب، به اهداف استعماری خویش نزدیک می‌گردند و مقدمات تهاجمات بعدی را عموماً می‌سازد. استعمارگران با استفاده از شیوه‌های یاد شده و بسیاری از روشهای دیگر، تنها به یک امر

اقتصادی می‌باشد - نخست تخریب هویت واقعی ملل جهان سوم به ویژه جهان اسلام و سپس ایجاد جامعه‌ای نو مطابق با تفکرات، آئینها و باورهای موجود در جهان غرب است. بدین ترتیب، ضمن اینکه در این تهاجم، جوامع مورد نظر را غرق در الگوهای مصرفی خود می‌سازند در عین حال، انسانها را دچار یک بی هویتی ملی و مذهبی کرده و از معیارها و ارزشهای فکری و مذهبی دور می‌سازند. به این ترتیب، با محو فرهنگ کشورهای جهان سوم، زمینه برای رشد و توسعه تهاجمات اقتصادی - سیاسی و گسترش سلطه استعماری جهان استکباری هموار خواهد گشت.

اشکال مختلف تهاجم فرهنگی

استکبار، در ادامه روند استعمار نو به گسترش سلطه سیاسی خود می‌پردازد. نگاهی به وقایع سیاسی - اجتماعی و تحولات بسیاری از کشورهای جهان، پذیرش این واقعیت تلخ را برایمان ساده‌تر خواهد کرد. پس باید هوشیار

اگر از پدیده‌های جدید علمی و صنعتی جهانی به شکل صحیح و در جهت اعتلای فرهنگ غنی اسلام بهره‌گیریم. مسلماً پاسخ محکمی به تهاجم فرهنگی غرب خواهیم داد.

می‌اندیشند و آن، تسخیر سرزمینهای دیگر است. حال آنکه انقلاب اسلامی، به تسخیر قلبها و هدایت جامعه بشریت به خداپرستی و در یک جمله، به ساختن فرد و جامعه می‌اندیشد.

حال، در برابر چنین موج گسترده‌ای وظیفه ما چیست؟ وقتی در مقابل خود، جهانی از ضد ارزشها را می‌بینیم که چگونگی صف آرایی کرده و با برنامه‌ریزی دقیق و زمان بندی شده، به مقابله با باورهای ما برخاسته‌اند ما نیز باید با برنامه‌ریزی همه جانبه، آماده مقابله با این تهاجم باشیم و در این نبرد فرهنگی، به دفاع از مبانی فرهنگی مقدس‌مان بر خیزیم و با تدوین و ارائه برنامه‌هایی جامع، مانع از ورود و نفوذ فرهنگ بیگانگان به مجموعه مناسبات اجتماعی و فردی، ارزشها و دست‌آوردهای معنوی - فرهنگی انقلاب شکوهمندمان بشویم.

در این مسیر، باید با الهام از احکام اسلامی و رهنمودهای قرآن در زمینه‌های مختلف هنری همچون سینما، تئاتر - موسیقی - نقاشی و با تکیه بر تقوای فرهنگی، تمامی توطئه‌های فرهنگی غرب را خنثی نماییم. خداوند نیز در این راه، اعمال متقین را قبول درگاه خویش قرار خواهد داد. به طوری که در قرآن مجید آمده است: «انما یتقبل الله من المتقین».

به منظور دست‌یابی به اهداف فرهنگی تعیین شده نظام و برای بسیج فرهنگی جهت مقابله با تهاجم فرهنگی و

حصول موفقیت در این امر، ذکر نکاتی چند ضروری است که ذیلاً به آن اشاره خواهد شد:

- سرمایه‌گذاری بیشتر در مسائل فرهنگی و یه‌آودان به این امر مهم زیربنایی، بسیج همگانی ارگانها و نهادهای ذیربط، دست‌یابی به وحدت نظر در اجرای برنامه‌های فرهنگی و جلوگیری از پراکنده‌کاری، برنامه‌ریزی دقیق برای تمامی سطوح جامعه اعم از دوره‌های آموزش پیش دبستانی، دبستان، دبیرستان، دانشگاه، مراکز کارگری، اجتماعات مختلف و خانواده‌ها و در یک کلام، اگر تمامی اقتضای مختلف جامعه، مسلح به سلاحهای فکری و هنری عصر جدید گردند و به شناخت کامل عقیدتی نسبت به دستورات قرآن مجید که خود ملجأ و مأوای تمامی مسائل فرهنگی، اجتماعی، هنری و اخلاقی است - دست یابند یقیناً در این رویارویی فرهنگی، همچون نبردهای دیگر با دشمنان انقلاب اسلامی در عرصه‌های نظامی - اقتصادی و... طی سالیان اخیر، پیروز و سرشار بیرون خواهند آمد.

تغییر الگوهای مصرفی غرب به الگوهای تولید، از دیگر پارامترهایی است که چنانچه مورد توجه مسئولین قرار گیرد تأثیر شگرفی در رشد فرهنگی جامعه ما خواهد داشت و در صورت تحقق این امر، به تعبیر مقام سازمان تبلیغات «با ارائه شگرفی در فرهنگ و هنر اقتصاد و مصرف می‌توانیم با فرهنگ بیگانه مقابله کنیم» برای تحقق هدف فوق، اگر درست و به موقع عمل نماییم و چنانچه از پدیده‌های جدید علمی و صنعتی جهانی، به شکلی صحیح و در جهت اعتلای فرهنگ غنی اسلام بهره‌گیریم مسلماً پاسخ محکمی به ابر قدرتها خواهیم داد.

وظایف سازمانهای فرهنگی

ایجاد هماهنگیهای لازم در برنامه‌ریزیهای فرهنگی از سوی وزارتخانه‌های ارشاد، فرهنگ و آموزش عالی، آموزش و پرورش، سازمان صدا و سیما، سازمان تبلیغات و دیگر بخشهای فرهنگی کشور، از جمله مسائل مهمی است که باید مدنظر دست‌اندرکاران امور فرهنگی کشور قرار گیرد. صدا و سیما، در انتخاب فیلمهای آموزشی، تجاری،

علمی و خبری و سریالهای تلویزیونی وارداتی دقت نظر بیشتری داشته باشد تا مبادا بدین طریق الگوهای جهان غرب، فرهنگ ما را مورد تهاجم قرار دهد. همچنین، در تولید فیلمها و برنامه‌های تلویزیونی دقت نظر بیشتری به عمل آید تا در خدمت رشد و غنای فرهنگی جامعه باشد.

به این ترتیب، خانواده‌ها که مخاطبین عمده این رسانه‌ها می‌باشند می‌توانند نیازهای فرهنگی خویش را برطرف نمایند. و در کل، جامعه در مسیر اعتلای تقوای فرهنگی سوق داده می‌شود تا همچون دوران جنگ، فرهنگ ایشار، تمهد، تمسک به احکام الهی، ساده زیستن، حفظ آرمانها و شعائر نظام، برقراری ارتباط منطقی یا خالق هستی و... در جامعه اشاعه یابد.

نقش رسانه‌ها

اگر رسانه‌های گروهی - مطبوعات، صدا و سیما و سینما - هریک به وظایف خود مسئولانه عمل نمایند و برنامه‌هایی با محتوای جذاب و سازنده برای افراد جامعه ارائه دهند به طور حتم، تمامی مردم مجبزه به سلاح آگاهی فرهنگی خواهند گردید. در همین رابطه، در یکی از جراید کشور آمده است: «مبارزه با فرهنگ غرب و غربزدگی، باید از کتابهای درسی شروع، در رادیو و تلویزیون ادامه یابد، سپس در خانواده‌ها و جامعه رواج یابد.»

بدین ترتیب، رشد برنامه‌های فرهنگی - هنری متناسب با شعائر اسلامی و فرهنگ کشورمان، ما را بی‌نیاز از فرهنگ بیگانگان خواهد ساخت. در این رابطه، سینما نیز به‌عنوان یک ابزار فرهنگی، هم در انحطاط و هم در اعتلای فرهنگی جامعه می‌تواند نقش به‌سزایی داشته باشد. سرمایه‌گذاری جدی در این بخش، باید مورد توجه دست‌اندرکاران امور هنری کشور قرار گیرد تا موجبات رشد و شکوفایی نسل جوان فراهم آید. در همین ارتباط، وزیر ارشاد در یکی از سخنرانی‌های خود اظهار داشته است:

«در حال حاضر که استکبار جهانی در میدان مبارزه علیه انقلاب اسلامی، از پیشرفته‌ترین تجهیزات ارتباطی و فرهنگی برخوردار است باید برنامه‌های صداوسیما را متنوع

کنیم و مراکز سینمایی را گسترش دهیم تا از گرایش جوانان آینده‌ساز، به سوی فرهنگ منحط غرب جلوگیری کنیم.» در شرایط کنونی، لازم است یک بازنگری جدی در برنامه‌ریزیها و سیاستهای فرهنگی و هنری کشور، توسط دولت‌مردان به عمل آید. در وضعیت کنونی، آنچه بیش از هر زمان دیگری اهمیت دارد توجه دقیق به سلاحهای فرهنگی کشورهای پیشرفته است. در این ارتباط، ما باید متناسب با تحولات و پیشرفتهای برنامه‌ریزی بپردازیم تا مبادا، فاصله‌ای بین ما و پیشرفتهای انجام شده در جهان ایجاد شود که در غیر این صورت، تلاش فراوانی جهت از بین بردن این فاصله لازم است. از جمله این موارد، مسئله ماهواره است که از چندی پیش، در تمامی رسانه‌های گروهی از آن سخن به میان آمده و گفته می‌شود این پدیده - ماهواره - به‌زودی در سطح گسترده وارد عرصه کارزار خواهد شد. اینکه در چه هنگامی، ماهواره، سرزمین اسلامی ما را زیر پوشش بگیرد نمی‌تواند برای ما ملاک باشد؛ بلکه ما باید به این مهم بیندیشیم که غریبها با به کار گرفتن ماهواره، چه اهدافی را دنبال می‌کنند و ما به چه نحوی از این وسیله استفاده کنیم تا ضمن خنثی نمودن اهداف و اغراض آنها، ماهواره وسیله‌ای برای افزایش آگاهی‌هایمان گردد. در این قسمت، یادآور می‌شویم که عصر ما، عصر تکنولوژی است و ما نیز، می‌بایست ضمن آشنایی با علوم زمان و آخرین تحولات و پیشرفتهای، از کلیه ابزار موجود در جهت تحقق هرچه بیشتر آرمانهای اسلامی و محو سلطه ابرقدرتها بهره‌گیریم.

در خاتمه، با یادآوری عنایت مقام معظم رهبری به سریال تلویزیونی «گل یامجال» و قدرانی از دست‌اندرکاران تهیه آن و همچنین فیلم زیبای «تویی که نمی‌شناختمت»، امید است تشویق هنرمندان متعهد این مرز و بوم اسلامی، موجب ارائه و اشاعه هر چه بیشتر فرهنگ اصیل اسلامی باشد و بتواند به‌عنوان سد محکمی، راه تهاجم فرهنگی غرب را مسدود سازد.